

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po Zahtjevu Javne zdravstvene ustanove banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“
Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo**

**Sarajevo
prosinac, 2023. godine**

Broj: 01-26-7-008-6/23
Sarajevo, 20.12. 2023. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH” 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Javne zdravstvene ustanove banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo, zaprimljenom od strane Konkurencijskog vijeća dana 07.08.2023. godine, pod brojem 01-26-7-008-1/23, Konkurencijsko vijeće, na 131. (stotinutridestprvoj) sjednici održanoj dana 20.12. 2023. godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 07.08.2023. godine pod brojem: 01-26-7-008-1/23, zaprimilo Zahtjev za izdavanje mišljenja (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnesen od Javne zdravstvene ustanove banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo (u daljnjem tekstu: Aquaterm Olovo ili Podnositelj zahtjeva), a sukladno sa člankom 25. točka f) Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH”, br. 48/05, 76/07 i 80/09 – u daljnjem tekstu: Zakon o konkurenciji), kojim se traži ocjena da li je tržište za pružanje usluga banjско-klimatskog liječenja i fizikalne rehabilitacije u Bosni i Hercegovini otvoreno za konkurenciju.

Podnositelj zahtjeva je Javna ustanova banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo registrovana kod Općinskog suda u Olovu pod Matičnim brojem: 43-05-0034-09 čiji je osnivač i vlasnik Općina Olovo. Pretežita registrirana djelatnost Aquaterm Olovo je pružanje usluga banjскоg liječenja i fizikalne rehabilitacije (86.22- Djelatnost specijalističke medicinske prakse). Podnositelj zahtjeva navodi da Aquaterm Olovo ne obavlja neku od djelatnosti navedenih u člancima od 78. do 83. Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH.br.39/14) da bi se mogli okvalificirati kao sektorski ugovorni organ.

Konkurencijsko vijeće je od Podnositelja zahtjeva dana 13.11.2023. godine zatražilo dopunu i pojašnjenje zahtjeva, što je Podnositelj i dostavio dana 14.12.2023. godine.

Podnositelj u svom Zahtjevu ističe, da iako kao javna ustanova zadovoljava potrebe od općeg interesa, Aquaterm Olovo ima komercijalni karakter i prinuđen je poslovati na

tržišnim principima radi stjecanja profita, jer je to jedini izvor sredstava za nabavu opreme i obrtnih sredstava za rad. Za financiranje rada ustanove nije predviđena ni jedna stavka u proračunu na bilo kojoj razini vlasti, kao ni u vanproračunskim fondovima (sve ostale javne zdravstvene ustanove u Zeničko-Dobojskoj županiji se financiraju putem Zavoda zdravstvenog osiguranja) te ne koristi javna sredstva u smislu članka 3. Zakona o javnim nabavama.

Aquaterm Olovo raspolaže sa 195 kreveta i sa drugim ponuđačima (banjskim liječilištima/rehabilitacionim centrima) sudjeluje u postupcima javnih nabava za pružanje usluga rehabilitacije i banjskog liječenja, kao što su:

- Liječilište Reumal Fojnica
- Lječilište Aqua Bristol Tuzla
- Banja Terme Ilidža Sarajevo
- Banja Ilidža Gradačac
- Banja Vrućica Teslić
- Banja Slatina Banja Luka
- Banja Gata Bihać
- Banja Laktaši Laktaši
- Banja Mlječanica Kozarska Dubica
- JU Banja Dvorovi Bjeljina
- Rehabilitacioni centra Vilina vlas Višegrad

Kada su u pitanju ugovorni organi koji raspisuju javne nabave za pružanje usluga medicinske rehabilitacije i banjskog liječenja, zajedničko kod svih ugovornih organa jeste da u tenderskim dokumentacijama, odnosno u tehničkoj specifikaciji traže da ponuđač ima sljedeće terapijske procedure: elektroterapija, mehanoterapija, kineziterapija, hidroterapija, masaže, (što je vidljivo iz dostavljenih tehničkih specifikacija). Većina banjskih liječilišta pruža takvu vrstu usluga (ako ne i sve banje) čime ravnopravno i jednako svi sudjeluju na tržištu istih ili sličnih usluga.

Kada su u pitanju pojedinačni korisnici usluga (fizička lica) koji koriste usluge banjskih liječilišta na vlastiti zahtjev, većina liječilišta su specijalizirana za sljedeća oboljenja: reumatoidna oboljenja, kardiovaskularna oboljenja, neurološka oboljenja, postoperativna rehabilitacija i sl.

Podnositelj dalje ističe da u segmentu poslovanja liječilišta na tržištu u Bosni i Hercegovini, kao mjerodavni gospodarski subjekti djeluje najmanje 16 gospodarskih subjekata, te da je mjerodavno tržište cjelokupno tržište Bosne i Hercegovine. Većina ovih liječilišta je u privatnom vlasništvu.

Pored ovih, također postoje i desetine manjih klinika i wellnes centara koji se bave fizikalnim procedurama i rehabilitacijom, koji su također u privatnom vlasništvu.

Podnositelj je Konkurencijskom vijeću uz Zahtjev dostavio i obavijesti pojedinih ugovornih organa o nabavi usluga, osnovne elemente ugovora iz tenderske

dokumentacije, tehničku specifikaciju iz tenderske dokumentacije i uvjete za sudjelovanje iz tenderske dokumentacije.

Konkurencijsko vijeće nadležno je da, sukladno sa člankom 25. stavak (1) pod f) daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, gospodarskih subjekta ili društva.

Analizirajući predmetni Zahtjev, kao i mjerodavne materijalne propise Konkurencijsko vijeće ističe da je Zakonom o konkurenciji i Odlukom o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10) definirana kategorija mjerodavnog tržišta, kao i kriteriji za utvrđivanje mjerodavnog tržišta proizvoda i mjerodavnog zemljopisnog tržišta.

Mjerodavno tržište u smislu Zakona određuje se kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekata na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište proizvoda i/ili usluga obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijenu.

Mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda i/ili usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Za utvrđivanje mjerodavnog tržišta u obzir se uzimaju naročito slijedeći kriteriji:

- a) zamjenjivost potražnje za određenim proizvodom
- b) zamjenjivost ponude za određenim proizvodom
- c) postojanje potencijalne tržišne konkurencije
- d) prepreke pristupa mjerodavnom tržištu

S obzirom na podatke i dokumentaciju dostavljenu uz Zahtjev, vidljivo je da Aquaterm Olovo aktivno sudjeluje na mjerodavnom tržištu pružanje usluga rehabilitacije i banjskog liječenja zajedno sa svim drugim sudionicima na mjerodavnom tržištu iz čitave Bosne i Hercegovine. Sukladno sa dostavljenom dokumentacijom jasno je da se kao ugovorni organi pojavljuju različite institucije svih organa i razina vlasti u Bosni i Hercegovini, (Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Zavod zdravstvenog osiguranja ZE-Do Kantona, J.P. Elektroprivreda BiH dd Sarajevo i dr.) te se kao ponuđači za tražene usluge rehabilitacije i banjskog liječenja prijavljuju gospodarski subjekti, odnosno lječilišta iz svih dijelova Bosne i Hercegovine kao međusobni konkurenti, na temelju čega se može zaključiti da pružanje navedenih usluga zemljopisno nije ograničeno na uža područja Općine ili Grada na kojem su smještene lječilišta, nego se mjerodavnim zemljopisnim tržištem smatra cjelokupan teritorij Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće smatra da sukladno odredbama Zakona o konkurenciji na mjerodavnom tržištu pružanja usluga rehabilitacije i banjskog liječenja u Bosni i Hercegovini postoji značajna konkurencija, odnosno značajan broj tržišnih konkurenata, te da također ne postoje zakonske ili neke druge barijere ili prepreke za pristup navedenom mjerodavnom tržištu.

Također, Konkurencijsko vijeće ističe da vlasnička, odnosno organizaciona struktura Aquaterm Olovo kao Javne ustanove koja je u vlasništvu Općine, ne utječe na karakter tržišta u smislu njegove otvorenosti i važenja fer tržišnih uvjeta i realnih ekonomskih pravila poslovanja, sve dok su ista na snazi.

S obzirom na sve navedeno Konkurencijsko vijeće smatra da je mjerodavno tržište pružanja usluga rehabilitacije i banjskog liječenja u Bosni i Hercegovini otvoreno za konkurenciju, a sve sukladno sa Zakonom o konkurenciji.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu i izdaje se na temelju Zakona o konkurenciji, te ne daje odgovor na pitanje primjene Zakona o javnim nabavama od strane Aquaterma Olovo, o čemu će mišljenje dati Agencija za javne nabave.

Predsjednica

Adisa Begić

Dostavljeno:

- Javna zdravstvena ustanova banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo

- u spis